

**NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM**
LUDOVIKA

KÖZIGAZGATÁSI TOVÁBBKÉPZÉSI INTÉZET

TÁJÉKOZTATÓ

a közigazgatási szakvizsga

Kül- és biztonságpolitikai ágazat

című tananyagát érintő változásokról

Budapest, 2024. március 4.

Tisztelt Vizsgáló!

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem (a továbbiakban: NKE) jogszabályban rögzített feladata, hogy a közigazgatási szakvizsgálóhoz kapcsolódó ismeretanyagot időközönként hatályosítsa. A közigazgatási szakvizsgálóról szóló 35/1998. (II. 27.) Korm. rendelet 3. § (3) bekezdése kimondja, hogy a követelményrendszeren alapuló tananyagot az NKE – különösen a jogszabályi változásokra tekintettel – rendszeresen, de legalább évente felülvizsgálja, és szükség esetén aktualizálja.

A jogszabályi kötelezettségen alapuló hatályosítást, a tananyag átdolgozását a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Közigazgatási Továbbképzési Intézete (a továbbiakban: NKE KTI) a 2024. január 01-jéig kihirdetett jogszabályok alapján zárta le. Az NKE KTI fontosnak tartja, hogy a közzolgálati tisztviselők ismereteiket hatályosított tananyag alapján sajátítsák el, és a 2024. márciusi vizsgaidőszak folyamán már a tankönyv lezárása, korábbi hatályosítása óta bekövetkezett jogszabályi módosítások is megjelenjenek a tananyagokban, s egyben a számonkérés alapját is képezzék.

A tananyag-kiegészítő dokumentumban minden, az adott fejezetcímen belül végrehajtott módosítás helyét az oldalszám és bekezdés feltüntetésével, dőlt betűtípussal, vastagon kiemelve jelöltük. Az új, hatályos szövegrészek pirossal szedve találhatóak, míg a hatályát veszített részek fekete áthúzással vannak jelölve. Az egyes módosítások indokolása dőlt betűvel az adott módosított szövegrészt követően került rögzítésre. A bemutatott változások tankönyvekbe történő átvezetéséről március hónapban gondoskodunk.

A tananyag-kiegészítő dokumentum kibocsátásával az NKE KTI segítséget kíván nyújtani, hogy a közigazgatási szakvizsgálóra Ön a lehető legnaprakészebben tudjon felkészülni.

Eredményes felkészülést és sikeres vizsgát kívánunk!

Budapest, 2024. március 4.

**Nemzeti Közzolgálati Egyetem
Közigazgatási Továbbképzési Intézet**

Kül- és biztonságpolitikai ágazat

I. rész - a külügyi igazgatás rendszere

3.2.2. A köztársasági elnök

A 36. oldal alján az utolsó két bekezdés az alábbiak szerint módosul:

~~A köztársasági elnök feladatainak segítése céljából saját munkaszervezete működik, a Köztársasági Elnöki Hivatal (KEH). A köztársasági elnök jogállásáról és javadalmazásáról szóló — részben sarkalatos — 2011. évi CX. törvény 1.§ (1) bekezdése értelmében a köztársasági elnök székhelye Budapest. Az említett törvény értelmében az elnök és a KEH a budai várban, a Miniszterelnökség II. világháború előtti épületében, a Sándor-palotában működik. Az önálló jogi személyiséggel rendelkező KEH alapítója a köztársasági elnök, illetékessége pedig országos és kizárólagos.~~

~~A Sándor-palotában önálló szervezeti egységként a következő igazgatóságok működnek:~~

- ~~a) Elnöki Titkárság,~~
- ~~b) Gazdasági, Üzemeltetési és Műszaki Igazgatóság,~~
- ~~c) Stratégiai Igazgatóság,~~
- ~~d) Protokoll és Rendezvényszervezési Igazgatóság,~~
- ~~e) Diplomáciai Igazgatóság,~~
- ~~f) Alkotmányossági és Jogi Igazgatóság,~~
- ~~g) Tervezésért és Elemzésért Felelős Igazgatóság,~~
- ~~h) Honvédelmi Igazgatóság,~~
- ~~i) Kommunikációs Igazgatóság.~~

~~Az önálló szervezeti egység vezetője az igazgató, akinek a munkáját a d), e), f) és i) pont esetében igazgatóhelyettes támogatja.~~

~~Lényeges szólni a Diplomáciai Igazgatóság feladatairól. A Diplomáciai Igazgatóság működik közre az elnök külügyi és diplomáciai jellegű tevékenységének előkészítésében, szervezésében és lebonyolításában. Ennek során kapcsolatot tart a Külgazdasági és Külügyminisztériummal és a diplomáciai testület tagjaival és elkészíti az elnök tárgyalásaihoz szükséges felkészítő és háttéranyagokat.~~

~~A Diplomáciai Igazgatóságnak ugyancsak feladata a külpolitika alakulásának figyelemmel kísérése, melynek során kapcsolatot tart a KKM-mel (és a diplomáciai testület tagjaival) és más a külügyi igazgatás terén hatáskörrel rendelkező állami intézményekkel és a külföldi államfők hivatalaival és azok munkatársaival. Magától értetődően a KEH Diplomáciai Igazgatósága tesz javaslatot az elnök külügyi és diplomáciai tevékenységére és nyilvántartja az államfő programjait.~~

~~A köztársasági elnök külföldi vendégei programjának és a magyar államfő külhoni szerepléseinek előkészítése során a KEH a Külgazdasági és Külügyminisztérium közreműködésével jár el. Az államfőnek ehhez protokollkeret áll rendelkezésére, aminek felhasználását a Külügyi Igazgatóság a Külgazdasági és Külügyminisztériummal (KKM) kötött szerződésnek megfelelően figyelemmel kíséri.~~

A köztársasági elnök jogállásáról és javadalmazásáról szóló – részben sarkalatos – 2011. évi CX. törvény értelmében köztársasági elnök székhelye Budapest. A köztársasági elnök munkaszervezete 2003 óta a budai várban, a Miniszterelnökség II. világháború előtti épületében, a Sándor-palotában működik. 2024-ben a korábbi Köztársasági Elnöki Hivatal, felvette a **Sándor-palota megnevezést. Az önálló jogi személyiséggel rendelkező Sándor-palota alapítója a köztársasági elnök, illetékessége pedig országos és kizárólagos.**

A Sándor-palotában önálló szervezeti egységként a következő igazgatóságok működnek:

- a) Elnöki Titkárság,**
- b) Alkotmányossági és Jogi Igazgatóság,**
- c) Gazdasági, Üzemeltetési és Műszaki Igazgatóság,**
- d) Honvédelmi Igazgatóság,**
- e) Kiemelt Figyelmet Érdemlőkért Felelős Igazgatóság,**

- f) Kommunikációs Igazgatóság,
- g) Koordinációs Igazgatóság,
- h) Külügyi Igazgatóság,
- i) Protokoll Igazgatóság,
- j) Stratégiai és Tervezési Igazgatóság.

A Sándor-palotában önálló szervezeti egységként működik a Corvin-lánc Iroda. Az önálló szervezeti egységek tevékenységét a köztársasági elnök iránymutatása alapján a főigazgató közvetlenül irányítja.

Lényeges szólni a Protokoll Igazgatóság feladatairól. A Protokoll Igazgatóság működik közre az elnök külügyi és diplomáciai jellegű tevékenységének előkészítésében, szervezésében és lebonyolításában. Ennek során kapcsolatot tart a Külgazdasági és Külügyminisztériummal és a diplomáciai testület tagjaival és elkészíti az elnök tárgyalásaihoz szükséges felkészítő- és háttéranyagokat.

A Protokoll Igazgatóságnak ugyancsak feladata a külpolitika alakulásának figyelemmel kísérése, melynek során kapcsolatot tart a KKM-mel (és a diplomáciai testület tagjaival) és más a külügyi igazgatás terén hatáskörrel rendelkező állami intézményekkel és a külföldi államfők hivatalaival és azok munkatársaival. Magától értetődően a Sándor-palota Protokoll Igazgatósága tesz javaslatot az elnök külügyi és diplomáciai tevékenységére és nyilvántartja az államfő programjait.

A köztársasági elnök külföldi vendégei programjának és a magyar államfő külhoni szerepléseinek előkészítése során a Sándor-palota a Külgazdasági és Külügyminisztérium közreműködésével jár el. Az államfőnek ehhez protokollkeret áll rendelkezésére, aminek felhasználását a Külügyi Igazgatóság a Külgazdasági és Külügyminisztériummal (KKM) kötött szerződésnek megfelelően figyelemmel kíséri.

Indokolás: 4/2023. (XII. 28.) KE utasítás a Sándor-palota Szervezeti és Működési Szabályzatáról.

3.2.3. A Kormány, különös tekintettel a külgazdasági és külügyminiszter feladatára

A 43. oldalon a második bekezdés az alábbiak szerint módosul:

~~A külgazdasági és külügyminiszter a harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatásáért való felelőssége keretében előkészíti a harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatására, annak engedélyezésére és a harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatásával összefüggő jogsértések szankcionálására vonatkozó jogszabályokat.~~

~~A miniszter a harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatásáért való felelőssége keretében:~~

- ~~a) kidolgozza a Kormány befektetésösztönzést segítő foglalkoztatás- és migrációs politikáját, gondoskodik annak érvényesítéséről és végrehajtásáról;~~
- ~~b) kidolgozza a harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatási rendszerére vonatkozó javaslatokat, gondoskodik annak érvényesítéséről és végrehajtásáról;~~
- ~~c) ellátja a külföldiek társadalmi beilleszkedésének elősegítéséért felelős miniszterrel együttműködve a Magyarországon foglalkoztatott harmadik országbeli állampolgárok képzésével és integrációjával kapcsolatos feladatokat;~~
- ~~d) ellátja a harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatásával kapcsolatos feladatokat;~~
- ~~e) kapcsolatot tart a hazai és határon túli civil szervezetekkel, érdekképviselői és egyéb szervezetekkel, illetve testületekkel;~~
- ~~f) megszervezi és az állami foglalkoztatási szerv közreműködésével működteti a harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatásának rendszerét, meghatározza a harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatásának eszközrendszerét, a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszterrel együttműködve elemzi és ellenőrzi annak~~

működését, a harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatása tekintetében szakmai irányító miniszteri jogokat gyakorol az állami foglalkoztatási szerv tevékenysége felett.

A miniszter a harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatásáért való felelőssége keretében meghatározza, hogy melyik harmadik ország állampolgára foglalkoztatható Magyarországon foglalkoztatási célú tartózkodási engedéllyel vagy vendégmunkás-tartózkodási engedéllyel.

Indokolás: 599/2023. (XII. 22.) Korm. Rendelet a Kormány tagjainak feladat- és hatáskörét érintő egyes rendelkezésekről, valamint a 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről alapján.

3.2.5. Az igazságügyi miniszter feladatai a külügyek területén és az Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottság

A 46. oldalon az utolsó bekezdés az alábbiak szerint módosul:

~~Az Igazságügyi Minisztériumot vezető miniszter felel az európai uniós ügyek koordinációjáért és az európai uniós kapcsolatokért. Ennek keretében képviseli a Kormányt az EU Általános Ügyek Tanácsában (kivéve a KKM elsődleges felelősségébe tartozó ügyeket), ellátja az EU ÁK szakmai irányítását, javaslatot tesz az ott működő nagykövetek személyére és felmentésükre, valamint működteti az uniós tagsághoz kapcsolódó kormányzati koordinációs rendszert. Ennek keretében többek között ellátja az Ogytv. által meghatározott kormányzati feladatok összehangolását. Előkészíti a Magyarország szempontjából kiemelt jelentőségű uniós kezdeményezéseket megjelölő, az Országgyűlésnek szóló értesítést. Ha az Országgyűlés bizottsága álláspontjavaslatot kér a Kormánytól, a kérdés szerint feladat- és hatáskörrel rendelkező szakértői csoport bevonásával elkészíti az országgyűlési álláspontjavaslatot. Emellett az Európai Parlament magyarországi képviselőivel kapcsolatos feladatok összehangolását is ellátja. Az utóbbi tekintetében a legfontosabb teendője talán az Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottság (EKTB) működtetése.~~

~~Az EU ÁK is részt vesz a tárgyalási álláspont kialakításában és képviselésében. Az Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottság elnöke a Igazságügyi Minisztérium illetékes államtitkára (ebben a tekintetben a mindenkori IM SZMSZ az irányadó, jelenleg az Európai uniós ügyekért felelős államtitkár látja el a feladatot) titkára pedig (aki egyben a testületben helyettesíti az elnököt) az európai uniós ügyek koordinációjáért felelős helyettes államtitkár (európai igazgató). Az EKTB tagjai emellett az ügynevezett EKTB képviselők, akik a minisztériumok európai uniós tagsággal összefüggő kérdésekben feladat- és hatáskörrel rendelkező helyettes államtitkárai. Az állandó és szavazati joggal rendelkező tagokon kívül az EKTB-nek vannak csak tanácskozási joggal rendelkező állandó illetve eseti meghívottai. Az EKTB üléseit az elnök, míg távolléte vagy akadályoztatása esetén a tárcaközi bizottság titkára vezeti. A tárcaközi bizottság üléseiről emlékeztető készül, amelyet a kormány következő ülésére annak ügyrendje szerinti előterjesztés formájában, indokolt esetben határozati javaslatként nyújt be az igazságügyi miniszter.~~

Az európai uniós ügyekért felelős miniszter a Kormány európai uniós ügyek koordinációjáért, európai uniós politikák kialakításáért és koordinációjáért, valamint az Európai Unió Tanácsa 2024. második félévi magyar elnökségének előkészítéséért és lebonyolításáért felelős tagja.

Ennek keretében képviseli a Kormányt az EU Általános Ügyek Tanácsában (kivéve a KKM elsődleges felelősségébe tartozó ügyeket), ellátja az EU ÁK szakmai irányítását, javaslatot tesz az ott működő nagykövetek személyére és felmentésükre, valamint működteti az uniós tagsághoz kapcsolódó kormányzati koordinációs rendszert. Ennek keretében többek között ellátja az Ogytv. által meghatározott kormányzati feladatok összehangolását. Előkészíti a Magyarország szempontjából kiemelt jelentőségű uniós kezdeményezéseket megjelölő, az Országgyűlésnek szóló értesítést. Ha az Országgyűlés bizottsága

álláspontjavaslatot kér a Kormánytól, a kérdés szerint feladat- és hatáskörrel rendelkező szakértői csoport – bevonásával elkészíti az országgyűlési álláspontjavaslatot.

A miniszter az Európai Unió Tanácsa 2024. második félévi magyar elnökségének előkészítéséért és lebonyolításáért való felelőssége keretében felel az Európai Unió Tanácsának 2024. második félévi magyar elnökségi felkészüléséért, annak kormányzati előkészítésével, végrehajtásával kapcsolatos feladatokért.

Az európai uniós ügyekért felelős miniszter az Európai Parlament magyarországi képviselőivel kapcsolatos feladatok összehangolását is ellátja. Az utóbbi tekintetében a legfontosabb teendője talán az Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottság (EKTB) működtetése. Az Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottság elnöke az európai uniós ügyek koordinációjáért felelős miniszter által vezetett minisztérium európai uniós ügyekért felelős államtitkára, helyettese az Európa-politikáért felelős helyettes államtitkára (európai igazgató). Az európai igazgató az EKTB titkára. Az EKTB tagjai emellett a minisztériumok európai uniós kérdésekben feladat- és hatáskörrel rendelkező helyettes államtitkárai. Amennyiben valamely minisztériumban több helyettes államtitkár rendelkezik európai uniós kérdésekben feladat- és hatáskörrel, a minisztérium EKTB-tagját a miniszter jelöli ki. Az állandó és szavazati joggal rendelkező tagokon kívül az EKTB-nek vannak csak tanácskozási joggal rendelkező állandó illetve eseti meghívottjai. Az EKTB üléseit az elnök, míg távolléte vagy akadályoztatása esetén a tárcaközi bizottság titkára vezeti. A tárcaközi bizottság üléseiről emlékeztető készül, amelyet a kormány következő ülésére annak ügyrendje szerinti előterjesztés formájában, indokolt esetben határozati javaslatként nyújt be az igazságügyi miniszter.

Indoklás: 2022. évi II. törvény Magyarország minisztériumainak felsorolásáról, az 1505/2022. (X. 20.) Korm. határozat az Európai Unió döntéshozatali tevékenységében való kormányzati részvétel összehangolásáról és az Európai Koordinációs tárcaközi Bizottságról, valamint a 2/2023. (VIII. 9.) EUM utasítás az Európai Unió Ügyek Minisztériuma Szervezeti és Működési Szabályzatáról.

3.2.4. A Külgazdasági és Külügyminisztérium

A 47. oldal első bekezdése az alábbiak szerint módosul:

~~A piramis szerűen felépülő minisztériumi struktúra élén a miniszter áll, aki fölött a miniszterelnök gyakorolja a munkáltatói jogokat. A miniszter alatt helyezkedik el az államtitkári szint; a Külgazdasági és Külügyminisztériumban jelenleg hat, nevezetesen parlamenti, közigazgatási, a kétoldalú kapcsolatokért felelős, az energiaellátásért és biztonságpolitikáért felelős, a Paksi Atomerőmű bővítéséért felelős, valamint az üldözött keresztényeket segítő programokért felelős államtitkár működik, akiknek a tevékenységét a miniszter irányítja. A minisztert akadályoztatása esetén a parlamenti államtitkár helyettesíti miniszterhelyettesként – a miniszter utasításai szerint eljárva.~~

A piramisszerűen felépülő minisztériumi struktúra élén a miniszter áll, aki fölött a miniszterelnök gyakorolja a munkáltatói jogokat. A miniszter alatt helyezkedik el az államtitkári szint; a Külgazdasági és Külügyminisztériumban jelenleg öt, nevezetesen parlamenti-, közigazgatási-, a kétoldalú kapcsolatokért felelős-, a biztonságpolitikáért és energiabiztonságért felelős-, valamint az üldözött keresztényeket segítő programokért felelős államtitkár működik, akiknek a tevékenységét a miniszter irányítja. A minisztert akadályoztatása esetén a parlamenti államtitkár helyettesíti miniszterhelyettesként – a miniszter utasításai szerint eljárva. A szervezeti struktúra államtitkári szintjén helyezkedik el a befektetésösztönzésért és kiemelt magyarországi nagybefektetések megvalósításáért felelős kormánybiztos, aki – a kinevezéséről szóló kormányhatározat keretei között és a miniszterelnök utasításainak megfelelően – felel a rábízott feladatok ellátásáért.

Indokolás: 11/2022. (IX. 6.) KKM utasítás a Külgazdasági és Külügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról.

3.2.6. A Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter, valamint a további miniszterek feladatai

A 48. oldalon található felsorolás az alábbiak szerint bővül:

A Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter ellátja a miniszterelnök és a Kormány körüli állami protokoll teendőket, felel a miniszterelnök külföldre történő kiutazásaival kapcsolatos feladatok ellátásáért. Ugyanő felelős a polgári hírszerzési tevékenység irányításáért, és a minősített adatok védelmének szakmai felügyeletéért. A miniszter a miniszterelnök útmutatása szerint a nemzetbiztonsági főtanácsadóként működő nemzeti információs államtitkár útján

- a) elemzi és értékeli a nemzetbiztonsági szolgálatok együttműködését, szükség esetén javaslatot tesz a Kormány feladatkörében érintett tagjának vagy a Kormánynak intézkedés megtételére,
- b) értékeli és elemzi a kormányzati döntésekhez kapcsolódó nemzetbiztonsági információk áramlását,
- c) értékeli a nemzetbiztonsági tevékenységhez kapcsolódó kormányzati döntések megvalósulását, ennek keretében a végrehajtás alakulásáról a Kormány feladatkörében érintett tagjától információt, illetve az érintett szervektől tájékoztatást is kérhet,
- d) elemzi, értékeli és – szükség esetén – ellenőrzi a honvédelmi és haderőreformmal, valamint a nemzeti hadiipar fejlesztésével összefüggő kormányzati feladatok végrehajtását, illetve kezdeményezi a Kormány feladatkörében érintett tagjai összehangolt védelmi tevékenységét,
- e) koordinálja a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásával kapcsolatos kormányzati feladatok ellátását, illetve kezdeményezi a Kormány feladatkörében érintett tagjai összehangolt védelmi tevékenységét,
- f) rendezi és jóváhagyásra, aláírásra benyújtja a döntéshozatalra felterjesztett ügyiratokat, illetve feladat- és hatáskör szerint továbbítja a hozzá beérkezett megkereséseket,
- g) kapcsolatot tart a nemzetbiztonsági szervek irányításával kapcsolatos tevékenységet végző állami vezetőkkel, szervezeti egységek vezetőivel, valamint Magyarország nemzetbiztonsági szolgálatainak vezetőivel,
- h) a nemzetbiztonsági főtanácsadóként ellátja a Védelmi Tanács titkári feladatait.
- i) gyakorolja a Védelmi Igazgatási Hivatal védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásával összefüggő tevékenysége feletti irányítási hatásköröket,
- j) a Védelmi Igazgatási Hivatal szervezeti és működési szabályzatára, valamint a Védelmi Igazgatási Hivatal főigazgatójának és főigazgató-helyettesének személyére vonatkozóan a Miniszterelnöki Kormányiroda közigazgatási államtitkárával együtt javaslatot készít elő a Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter részére.

A szakminiszterek a saját szakterületükhöz igazodva vesznek részt a nemzetközi kapcsolatokban és az uniós együttműködésben.

Indokolás: 11/2022. (XI. 9.) MK utasítás a Miniszterelnöki Kabinetiroda Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 4/2022. (VI. 11.) MK utasítás módosításáról, valamint a 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről.

4.3.4. A schengeni rendészeti együttműködési rendszer

63. oldal első bekezdése az alábbiak szerint módosul:

~~Jelenleg az Európai Unió huszonhét tagállama közül huszonhárom ország tartozik a schengeni államok körébe. Bulgária, Ciprus, Románia és Írország nem része a schengeni övezetnek, bár Írország a rendőri együttműködésben részt vesz. A nem EU tagállamok közül ugyanakkor Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc a schengeni együttműködés teljes jogú tagjai.~~

Jelenleg az Európai Unió huszonhét tagállama közül huszonhárom ország tartozik a schengeni államok teljes együttműködési körébe. A Tanács 2023. december 30-án megállapodott a Bulgáriával és Romániával közös légi és tengeri határokon végzett belső határellenőrzések megszüntetéséről. (A szárazföldi határokon végzett ellenőrzések megszüntetéséről később döntenek majd.) A Ciprussal közös belső határokon mind ez ideig nem szűnt meg az ellenőrzés, Írország pedig nem része a schengeni térségnek, bár Írország a rendőri együttműködésben részt vesz. A nem EU-tagállamok közül ugyanakkor Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc a schengeni együttműködés teljes jogú tagjai.

Indoklás: Bővült a Schengeni térség:

<https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/schengen-area/>

Kül-és biztonságpolitikai ágazat

II. rész - Biztonság- és védelempolitika

1.2. A BIZTONSÁGRA NEGATÍVAN HATÓ TÉNYEZŐK

A 79. oldal utolsó bekezdése után négy új bekezdés kerül felvételre, az alábbiak szerint:

A hibrid kifejezés az által lett közismert, ahogy, amilyen módszerek, eljárások alkalmazásával hajtotta végre Oroszország 2014-ben a Krím félsziget megszállását. Ahogy láthatóvá vált, a hibrid műveletek célja nem a megtámadott ország vagy lakosság megsemmisítése, hanem sokkal inkább annak befolyásolása és bomlasztása, az intézmények működőképességének aláásása, az állampolgárok harci szellemének megtörése.

A NATO úgy tekint a hibrid fenyegetésekre, mint amelyekben kombinálják a direkt és indirekt, a katonai és nem katonai eszközöket. Utóbbiak közé tartozhatnak például a dezinformációs műveletek, a kibertámadások, a gazdasági nyomásgyakorlás vagy éppen az irreguláris erők alkalmazása.

Pontosan azért is nehéz felismerni a hibrid fenyegetéseket, mivel ezek a nem katonai jellegű eszközök jellemzően önmagukban is alkalmazhatók, nehezen beazonosíthatók, és gyakran a háborús küszöb alatt maradnak.

Hibrid műveletekről viszont csak akkor beszélhetünk, ha egy állami vagy nem állami szereplő azzal a céllal alkalmazza őket koordináltan, hogy destabilizálja a megtámadott államot és annak intézményrendszerét. A hibrid módszerek elmosják a háború és a béke közti határvonalat, elbizonytalanítva a megtámadott társadalmat, ezáltal végső soron befolyásolva az országot és döntéshozóit. A hibrid műveletek a megtámadott ország intézményrendszerének és társadalmának belső gyengeségeit használják ki, igyekezve a maguk javára fordítani őket. A demokratikus intézményrendszer eróziója és hitelességi válsága, a társadalmi egyenlőtlenségek növekedése, valamint a modern infokommunikációs eszközök elterjedése és sebezhetősége, ötvözve az internet és a közösségi média negatív, a társadalmi-politikai polarizációt fokozó hatásaival, mind hozzájárulhatnak az ellenséges hibrid műveletek sikeréhez és az ekképpen megtámadott ország destabilizálódásához.

Indokolás: az utóbbi időben a hibrid hadviselés nagyobb jelentőséget kapott, így szükségesnek tartom a fogalom leírását kibővíteni.

b) FEJEZET: MAGYARORSZÁG BIZTONSÁG- ÉS VÉDELEMPOLITIKÁJA

A 80. oldalon a fejezeti bevezető módosul az alábbiak szerint:

A biztonság- és védelempolitika alapvető funkciója az állam értékeinek védelme, illetve érdekei érvényesítésének elősegítése.

A biztonság- és védelempolitika alapidokumentumai Magyarországon a Biztonság és Védelem- politika Alapelvei, a Nemzeti Biztonsági Stratégia, az Integrált Védelmi és Biztonsági Iránymutatás, továbbá a fenyegetésközpontú, illetve ágazati stratégiák.

A Biztonság- és Védelempolitika Alapelvei az Országgyűlés által meghatározott és elfogadott, hosszú távú dokumentum, amely **az ország helyzetének és fenyegetettségének értékelése alapján** meghatározza a Kormány számára, hogy mely fő elvek, irányok és célok szerint tervezze és hajtsa végre az ország védelmi és biztonsági célú felkészítését, illetve képességeinek fejlesztését, fenntartását és működtetését. ~~(2023. március 31-ig kerül benyújtásra.)~~

Az ország biztonságpolitikája a Nemzeti Biztonsági Stratégiában **kerül meghatározásra, amely a Kormány határozatával kiadott, nyilvános tervezési dokumentum, hosszú távra fogalmazza meg**

- az ország biztonsági helyzetének általános értékelését,

- a védelmi és biztonsági képességek által védendő értékeket,
- az ország védelmi és biztonsági helyzetét meghatározó kihívásokat, fenyegetéseket, potenciális válságokat,
- a fentiekből fakadóan a főbb fejlesztési irányokat, valamint cselekvési irányokat.

A Nemzeti Biztonsági Stratégiában meghatározott védelmi célokat és feladatokat a Nemzeti Katonai Stratégia (2021) rögzíti. ~~védelempolitikája pedig a Nemzeti Katonai Stratégiában fogalmazódik meg.~~

Az Integrált Védelmi és Biztonsági Iránymutatás a Kormány határozatával kiadott tervezési dokumentum, amely hosszú távra határozza meg

- az ország védelmi és biztonsági érdekeinek érvényesítéséhez szükséges képességcélokat,
- az ország biztonságának fenntartásához és megerősítéséhez szükséges részletes cselekvési irányokat,
- az ország védelmével és biztonságával összefüggő átfogó feladatrendszerben érintett szervek együttműködésének főbb irányait, valamint
- a főbb ágazati feladatokat.

Indokolás: a bevezető pontosítása, illetve kiegészítése a téma megértésének javítására.

2.1.1. Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiája

A 80. oldalon az alulról 3. és 2. bekezdés helyéret az alábbi három bekezdés kerül:

A hatályos Nemzeti Biztonsági Stratégiánk 2020-ban váltotta fel az előző, 2012 évben elfogadott Nemzeti Biztonsági Stratégiát, akkor, amikor még a legfelkészültebb elemzők sem számoltak Oroszország fegyveres inváziójával, Ukrajna lerohanásával. Ugyanakkor el kell ismerni, hogy a Stratégia a két év múltán bekövetkező agresszió következtében nem szorult aktualizálásra, már csak azért sem, mert már a címe (Biztonságos Magyarország egy változékony világban) is jól jelezte az alapgondolatot: a jelen biztonsági környezetre jellemző kiszámíthatatlanság, a gyorsan kialakuló és begyűrűző válságok, a romló kilátások mellett nincs más út, mint a saját stabil nemzeti ellenállóképesség kialakítása.

A Nemzeti Biztonsági Stratégia hosszú távra fogalmazza meg az ország biztonsági helyzetének értékelését, a védendő értékeinket, az ezeket fenyegető potenciális válságokat, továbbá a főbb védelmi és biztonsági fejlesztések, cselekvések irányait.

A Stratégia tíz fejezetben, 24 oldalon foglalja össze a Magyarország által követett biztonság- politika alapvetéseket. Alapgondolata, hogy a jelen biztonsági környezetre jellemző kiszámíthatatlanság, a gyorsan kialakuló és begyűrűző válságok (mint például az illegális migráció), a romló kilátások mellett nincs más út, mint a saját stabil nemzeti ellenállóképesség kialakítása.

Indokolás: a bevezető pontosítása, illetve kiegészítése a téma megértésének javítására.

2.2. MAGYARORSZÁG NEMZETI KATONAI STRATÉGIÁJA

A 84. oldal második bekezdése módosul az alábbiak szerint:

~~Magyarország közvetlen környezetének biztonsági helyzete alapvetően stabil. A változékony és nehezen kiszámítható biztonsági környezetben ugyanakkor előrejelzés nélkül alakulhatnak ki válságok közvetlenül Magyarország határain, közvetett térségében vagy stratégiai távolságokban. Mindez továbbra is szükségessé teszi a hiteles katonai erő fenntartását. Magyarország 2030-ra olyan Magyar Honvédséget épít, amely a NATO tagjaként és a régió képes garantálni az ország biztonságát, elrettenteni az esetleges agressziót, támogatni az összkormányzati védekezést a fenyegetésekkel és kihívásokkal szemben, továbbá képes ellátni a szövetségi tagságából származó feladatait.~~

Indokolás: az orosz agresszió folytán kialakult helyzetre tekintettel szükségesnek tartottam beemelni egy, a Stratégiában eddig is szereplő elemet.

3. FEJEZET: A LÉTFONTOSSÁGÚ RENDSZEREK ÉS LÉTESÍTMÉNYEK (KRITIKUS INFRASTRUKTÚRÁK) VÉDELME

A 84. oldal utolsó bekezdése módosul az alábbiak szerint:

A kritikus infrastruktúrák a társadalom és az ország normál működéséhez szükséges alapvető funkciókat látják el. Ilyen funkciók közé sorolhatjuk például az energiaellátás vagy az ivóvíz biztosítását. E funkciók természetéből fakadóan a kritikus infrastruktúrák rendszerint nemzetbiztonsági jelentőségűek, zavartalan működésük fenntartása pedig az állam egyik elsődleges prioritása. A kritikus infrastruktúra elemei többnyire összekapcsolódnak, és kölcsönösen függenek egymástól, ezért működésük gyakran elválaszthatatlan. Vannak ugyanakkor bizonyos központi szerepet játszó kritikus infrastruktúrák (elsősorban az energiaellátás és az infokommunikációs rendszerek), amelyek esetleges sérülései azonnal átgyűrűznek más szektorokba, és közvetlenül kihatnak más kritikus infrastruktúrák működésére. Magyarországon a hatályos jogszabályok nem a nemzetközi szakirodalomban elfogadott és bevált kritikus infrastruktúra, szakifejezést hanem a „létfontosságú rendszer” megnevezést használják.

A létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről szóló törvény 10 létfontosságú ágazatot: energiaellátás; vízellátás; élelmiszerellátás; közbiztonság és stabil jogrend; vegyi- és nukleárisiparbiztonság; újtechnológia és kutatásfejlesztés; egészségügy; szállítás; pénzügyi rendszerek; infokommunikációs hálózatok, és ezeken belül 34 alágazatot azonosít.

Létfontosságú rendszereknek és létesítményeknek — vagy más kifejezéssel kritikus infrastruktúráknak — azokat a rendszereket (eszközöket, létesítményeket, szolgáltatásokat) tekintjük, amelyeknek zavara, sérülése vagy megsemmisülése súlyos következményekkel jár az alapvető közszolgáltatások ellátása, az életfeltételek biztosítása, a gazdaság zavartalan működése vagy a környezet megóvása szempontjából.

Az alapvető szolgáltatás a kritikus társadalmi vagy gazdasági tevékenységek fenntartásához szükséges, elektronikus információs rendszertől függő, az alapvető szolgáltatások jegyzékében feltüntetett szolgáltatás. Ilyen az energiaellátás (áram, gáz, üzemanyag), a kommunális ellátás (ivóvíz-ellátás, szennyvízelvezetés, szemétszállítás), a közlekedés, az infokommunikációs vagy a pénzügyi ellátó rendszer. A létfontosságú rendszerek és létesítmények megnevezése a nemzetközi szakirodalomban kritikus infrastruktúra néven használatos, a kifejezés ezért is jelent meg a fejezet címében.

Különös figyelmet érdemelnek azok az infrastruktúra-elemek, amelyek működése (pontosabban nem működése) súlyos következményekkel járhat más rendszerelemek működésére. Ez a kölcsön-hatás (interdependencia) azt jelenti, hogy az egyik alrendszerben bekövetkező rendkívüli esemény következményei akár a teljes létfontosságú rendszert érinthetik. A létfontosságú rendszerek és létesítmények leginkább az villamos-energetikai és az infokommunikációs rendszerektől függenek.

A *létfontosságú rendszer* elem a jogszabályban meghatározott ágazatok (energia, közlekedés, agrárgazdaság, egészségügy, társadalombiztosítás, pénzügy, infokommunikációs technológiák, víz, közbiztonság védelem, honvédelem) valamelyikébe tartozó eszköz, létesítmény vagy rendszer olyan rendszerleme, illetve az azok által nyújtott szolgáltatás, amely elengedhetetlen a létfontosságú társadalmi feladatok ellátásához. Ide tartozik különösen az egészségügy, a lakosság személy- és vagyonbiztonsága, a gazdasági és szociális közszolgáltatások, az ország honvédelme, amelyek kiesése jelentős következményekkel járna.

Indokolás: a létfontosságú rendszerek és létesítmények védelme egyre nagyobb jelentőséget kap, ezért szükséges a bevezető kiegészítése és a jelzett részek módosítása.

4.3. A NATO BEFOGADÓ NEMZETI TÁMOGATÁS

A 89. oldalon az alfejezet szövege módosul az alábbiak szerint:

A Befogadó Nemzeti Támogatás (BNT) alapjául a tagállamok által felfektetett, a NATO tervező szervek által hozzáférhető, és rendszeresen frissített adatbázis, a Képesség

katalógus szolgál, amely tartalmazza a nemzetek e célból felhasználható erőforrásait, szabad kapacitásait és képességeit. A képességkatalógus összeállításáról és naprakészen tartásáról a honvédelmi miniszter gondoskodik.

Adott NATO-művelet tervezésének integráns része a BNT megtervezése. A NATO-parancsnok jogköre kiterjed a befogadó nemzeti támogatás követelmény rendszerének kidolgozására.

A BNT tervezésének alapja a befogadó nemzet és a NATO-parancsnokság által közösen kialakított Egyetértési nyilatkozat, amely rögzíti a szövetséges államok igényeit és a fogadó nemzet által biztosítandó támogatás elemeit és annak feltételeit. A műveletben részt vevő tagállamok csatlakozási jegyzékkel vagy szándéknyilatkozattal ismerik el az Egyetértési nyilatkozat rendelkezéseit. A NATO-parancsnokság biztosítja a megfelelő információkat a küldő és a befogadó nemzet számára a tervezéshez (igényjegyzék, szükségleti jegyzék), utóbbiak pedig tájékoztatják a NATO-parancsnokságot az erők és eszközök igénybevételéről.

A támogatás költségeinek térítése a befogadó nemzet, a küldő nemzetek és a NATO-szervek közötti megállapodás tárgyát képezi. A BNT költségei nemzeti alapból, megosztott többnemzeti alapból, illetve NATO-forrásból finanszírozhatók, erre nézvést a küldő államok, a befogadó állam és a műveletet vezető NATO-parancsnokság megegyeznek.

A NATO művelet végrehajtásával kapcsolatban a befogadó nemzet területére ideiglenes behozatali vám eljárás alá vont, vagy onnan exportált felszerelés, ellátmány, termékek mentesek az összes vám, adó és díj alól. A NATO, illetve a műveletben részes tagállamok gépjárművei önbiztosítottak, vagyis kereskedelmi biztosítás nélkül üzemeltethetők, és ennek megfelelően a NATO és a küldő nemzetek károkozás esetén közvetlenül kártérítési felelősséget viselnek

A BNT magyarországi alkalmazásának feladatainak tervezési alapjait, irányvonalait és eljárásait törvény és kormányrendelet tartalmazza, a működtetésével kapcsolatos állami feladatok ellátására való felkészülést, valamint azok végrehajtását a Védelmi és Igazgatási Hivatal koordinálja. A képességkatalógus összeállításáról és naprakészen tartásáról a honvédelmi miniszter gondoskodik.

A végrehajtás alapjait a törvénybe foglalt a NATO parancsnokságok és a Kormány között létesült Megállapodás rögzíti. E szerint befogadó nemzeti támogatás nyújtásáról a Kormány dönt, egyben meghatározza annak feladat és szervezetrendszerét. A szövetséges keretekben nyújtott támogatással kapcsolatos feladatokat az ország fegyveres védelme tervének részeként kell kidolgozni. A minisztériumok, valamint a területi és a helyi A védelmi és biztonsági igazgatási szervek az erre vonatkozó terveiket az intézkedési tervrendszerük részeként készítik el.

A BNT nyújtásáról a Kormány dönt, az elsősorban a piaci viszonyoknak megfelelően, a nemzetgazdaság lehetőségeinek figyelembe vételével, az állammal vagy a vállalkozásokkal kötött visszatérő szerződések útján történik. Amennyiben ez nem lehetséges, a szolgáltatást a védelmi és biztonsági kötelezettség részét képező gazdasági és anyagi szolgáltatás igénybevételével kell biztosítani.

Indokolás: jogszabályi változás (2021. évi XCIII. törvény).

4.4. NATO VÁLSÁGREAGÁLÁSI RENDSZER

A 90. oldal alulról 3. bekezdése módosul az alábbiak szerint:

Az integrált riasztási – döntéshozatali – intézkedési rendszert Magyarországon a NATO Válságreakálási Rendszerrel összhangban álló Nemzeti Intézkedési Rendszernek (NIR) nevezzük, amely tartalmazza az általános feladatokat, a válságkezelésben részt vevő szervek fő feladatait, továbbá az alapvető eljárási szabályokat.

Indokolás: a megfogalmazás pontosítása.

5.2.1. A KBVP katonai komponense

A 93. oldalon az 5.2.1. alfejezet kiegészül három bekezdéssel az alábbiak szerint:

Az 1999. decemberi helsinki EiT ülésen a tagállamok részletes tervet fektettek le a petersbergi feladatok ellátására alkalmas, gyorsreagálású katonai képességek felállítására vonatkozóan. Ennek alapján a tagállamok vállalták, hogy képesek lesznek teljes hadtest szintű (ötven-hatvanezer főből álló) erő telepítésére hatvan napon belül, oly módon, hogy az rendelkezzen az önálló művelethez szükséges valamennyi képességgel, és hogy a művelet legalább egy évig fenntartható legyen.

A katonai komponens további fontos eleme tizenhárom harccsoport kialakítása volt, amelyek gyorsan telepíthető kisebb alakulatok. A harccsoportos műveletek esetében a Tanács határozatától számított legkésőbb tíz napon belül meg kell történnie a telepítésnek. A katonai aspektus fontos eleme még az EU keretein kívül létrejött, az uniós országok szárazföldi, tengeri vagy rendfenntartó alakulataiból összeállítható erők, amelyek vonatkozásában az új alapszerződési rendelkezések megnyitják az utat ahhoz, hogy ezeket az EU keretei közé illesszék.

Az akkori elképzelések szerint az ilyen európai erők volumene idővel el kellett volna, hogy érje az 50-60 ezer főt, de ez sohasem történt meg. Hasonlóképpen, csak a tervezőasztal mellett – meg a vonatkozó politikai döntések szintjén – születtek 2004-től határozatok olyan 1500 fős harccsoportok létrehozásáról, amelyek elvben 15 napon belül bevethetők, és legalább egy hónapon át műveleti végrehajtásban tarthatók. A gyakorlatban azonban – politikai egyeztetési és finanszírozási gondok miatt – ezeket sem használták soha.

A szándék maga amúgy kezdettől fogva abból táplálkozott, hogy az elmúlt két évtizedben mind több uniós fővárosban egyre határozottabb igény mutatkozott arra, hogy az EU is rendelkezzen közös célok érdekében, közös döntés alapján mozgósítható érdemi katonai erővel, ezek mozgatására és irányítására képes szervezeti struktúrával, hírszerzési kapacitással és eszközállománnyal.

Ennek a képesség-hiánynak a megszüntetése a Stratégiai iránytű nevű intézkedéscsomaggal (lásd később, az 5.2.4. alfejezetben) belátható közelségbe került.

Indokolás: az Orosz-Ukrán háború kapcsán szükségessé vált a katonai képességekről szóló leírás kiegészítése.

5.2.4. A közös védelmi és biztonsági kihívások kezelése

A 94. oldalon az alulról 6. bekezdéstől az alfejezet további része módosításra kerül az alábbiak szerint:

2020-ban indult egy új kezdeményezés azzal a céllal, hogy 2030-ra az EU, növelve autonóm védelmi képességeit, az európai biztonság erősebb és cselekvőképesebb szereplőjévé váljon, legyen képes megvédeni, és megőrizni értékeit és érdekeit. Az intézkedéscsomag két éves munka után került a döntéshozók elé 2021. őszén, majd Oroszország Ukrajna elleni inváziójának bekövetkezése folytán átformálva került elfogadásra az uniós állam- és kormányfők 2022. március 24-25-i csúcstalálkozóján.

A Stratégiai iránytűnek nevezett hosszútávú intézkedéscsomag az Unió biztonság- és védelempolitikájának 2030-ig történő megerősítésére tartalmaz intézkedéseket arra nézve, hogy a tagországoknak hogyan célszerű válaszolniuk a jelenlegi és a várható kihívásokra és fenyegetésekre.

Négy elemre: a beruházásra, a cselekvésre, a védelemre és a partnerségre épül.

A Stratégiai iránytű értékeli az EU biztonsági környezetét és az előtte álló veszélyeket és kihívásokat. Konkrét javaslatokat tesz pontos végrehajtási ütemtervvel arra, hogy javítsa az EU cselekvőképességét válsághelyzetekben.

Annak érdekében, hogy az EU egy válság kitörésekor gyorsan és határozottan tudjon fellépni – lehetőség szerint a partnereivel együtt, de szükség esetén egyedül is –, többek között lehetővé teszi akár ötezer fős, gyorsan bevethető uniós erő létrehozását, fokozza a katonai mobilitást, a képességet a hibrid és kibernetikus fenyegetések észlelésére és az ellenük

történő fellépésre, és megerősíti a stratégia együttműködést a NATO-val. Megerősíti a hírszerzési elemzési kapacitását, az uniós hibrid eszköztárát, a kibervédelmi felkészültségét.

A tagállamok növelik a védelmi kiadásaikat, megerősítik az európai technológiai és ipari bázist, a védelmi célú technológiai innovációba irányuló beruházásokat. A tagállamok a védelmi kiadásaik jelentős növelése mellett, törekednek a katonai és polgári képességek közötti különbségek csökkentésére, az uniós védelmet szolgáló technológiai innováció fellendítésére és az európai védelmi technológiai és ipari bázis megerősítésére.

Fentiek alapján az Unió közös biztonsági és védelmi eszköztára a következő elemeket tartalmazza.

A Koordinált Éves Védelmi Szemlék nagyobb átláthatóságot és politikai ismertséget biztosítanak az európai szinten rendelkezésre álló védelmi képességek tekintetében, uniós szinten áttekinthetőbbé teszik a védelmi kiadásokat, a nemzeti szintű beruházásokat és a kutatási tevékenységeket.

Az Állandó Strukturált Együttműködés megteremti a lehetőséget arra, hogy az arra hajlandó és képes tagállamok közösen fejlesszék védelmi képességeiket, közös projektekbe ruházzanak be, valamint javítsák fegyveres erőik műveleti készenlétét és hozzájárulását. Az Állandó Strukturált Együttműködés egyik fő célja, hogy összehangolja a tagországok katonai kapacitását és erőforrásait. A tagországok közös célokat, projekteket határoznak meg – mint például új katonai eszközök fejlesztése, vagy a logisztika összehangolása –, majd ezek megvalósítására nemzeti terveket dolgoznak ki.

Az Állandó Strukturált Együttműködéshez történő csatlakozást a Tanács engedélyezi, abban a tagállamok önkéntes alapon vesznek részt, de ha úgy döntenek, hogy bekapcsolódnak, akkor vállalásokat kell tenniük az együttműködés előmozdítására, és ha ezeket nem tartják be, akkor felfüggeszthetik a tagságukat. A részt vevő tagállamok hozzájárulásait az Európai Védelmi Ügynökség rendszeresen értékeli.

A Katonai Tervezési és Végrehajtási Szolgálat az EU Katonai Törzsén belül létrehozott hadászati szintű irányító szerv, amelynek létrehozásával az Unió gyorsabban, hatékonyabban és koherensebb módon reagálhat a nem végrehajtási jellegű katonai missziók tervezése és végrehajtása során.

Az Európai Védelmi Alap koordinálja, kiegészíti és kibővíti a védelmi kutatásra, a prototípusok kifejlesztésére, valamint a védelmi felszerelések és technológia beszerzésére irányuló nemzeti beruházásokat.

Az Európai Védelmi Alap költségvetésének egyharmada az együttműködésen alapuló védelmi kutatásra, kétharmada pedig a nemzeti hozzájárulásokat kiegészítő, együttműködésen alapuló képességfejlesztési projektek finanszírozására áll rendelkezésre.

Az Alap előmozdítja az együttműködést a kutatás és fejlesztés, valamint az interoperábilis védelmi technológiák és berendezések területén tevékenykedő uniós vállalatok és kutatási szereplők között, méretüktől és földrajzi elhelyezkedésüktől függetlenül.

Az Alap az európai védelmi képességre és ipari környezetre kifejtett hatás fokozása érdekében a kutatás és fejlesztés teljes ciklusán keresztül támogatja a versenyképes és együttműködésen alapuló projekteket.

Az Európai Békekeret egy költségvetésen kívüli pénzügyi eszköz, a közös kül- és biztonságpolitika keretébe sorolt katonai, védelmi vonatkozású, uniós kívüli tevékenység anyagi alapjául. Költségvetése 2027-ig (folyó árakon) közel 8 milliárd euro, amelyet a bruttó nemzeti jövedelem elosztási kulcs alapján befizetett tagállami hozzájárulásokból finanszíroznak.

A Békekeret célja, hogy az EU-t fokozottan képessé tegye a konfliktusok megelőzésére, a béke megteremtésére és a nemzetközi biztonság megerősítésére azáltal, hogy lehetővé teszi a katonai vagy védelmi vonatkozású operatív intézkedések finanszírozását. Általa az Unió már közvetlenül is támogathatja a partnerországokat, többek között fegyverrel, műveleti helyszínen nyújtott infrastruktúrával, információszerezéssel.

A többéves pénzügyi keret kiszámítható finanszírozást biztosít, és nemcsak gyors válságreakálást és sürgős segítségnyújtást tesz lehetővé, hanem hosszabb távú kapacitásépítési támogatást is.

Az EU a Békekeretből támogatja az ukrán fegyveres erőket és Ukrajna polgári lakosságának védelmét az orosz-ukrán háborúban. Az Unió a segítség és a támogatás számos formáját alkalmazza a menekültek befogadási eljárásától a befogadó uniós országok támogatásáig, a gazdasági, pénzügyi támogatáson keresztül a humanitárius segítségnyújtásig, az ukrán hadsereg részére felszerelések és készletek finanszírozásán keresztül a katonai kiképzési misszióig (EUMAM Ukrajna).

A Stratégiai iránytű nevű kezdeményezés célja, hogy az EU erősebb és cselekvőképesebb legyen az által, hogy iránymutatást ad az EU közös biztonság és védelempolitikájához, és közös értelmezést ad a legfontosabb fenyegetések és kihívások tekintetében, és amelynek alapján az EU 2030-ra megerősítheti biztonság és védelempolitikáját. Négy elemre: a beruházásra, a cselekvésre, a védelemre és a partnerségre épül.

Annak érdekében, hogy válság kialakulása esetén gyorsan és határozottan léphessen fel, lehetőség szerint a partnerekkel együtt, szükség esetén pedig egyedül, az EU növeli a katonai képességeit mind erőben, mind felkészültségben (erős, akár 5000 katonát jelentő gyorstelepítésű kapacitás, megerősített polgári missziók, rugalmasabb döntéshozatali folyamat stb.). Megerősíti a hírszerzési elemzési kapacitását, az uniós hibrid eszköztárát, a kibervédelmi felkészültségét. A tagállamok növelik a védelmi kiadásait, megerősítik az európai technológiai és ipari bázist, a védelmi célú technológiai innovációba irányuló beruházásokat. Erősíti az együttműködést a stratégiai partnerekkel (NATO, ENSZ, EBESZ stb.), és új partnerségeket alakít ki (a Nyugat-Balkánon, az EU keleti és déli szomszédságában stb.).

Az Ukrajna-Oroszországgal szembeni háborúja kapcsán nem tartjuk célszerűnek részletesebben ismertetni az Uniónak Ukrajna részére nyújtott segítségét és támogatását (humanitárius segítség nyújtás, polgári védelmi támogatás, gazdasági támogatás, az ukrán hadsereg támogatása stb.), különösen azért sem, mert a támogatási program formái, intenzitása stb. a háború változó körülményeihez igazodóan módosulhatnak, amellyel a tananyag nem képes lépést tartani. Annyi elmondható, hogy az Unió a segítség és a támogatás számos formáját alkalmazza a menekültek befogadási eljárásától a befogadó uniós országok támogatásáig, a gazdasági, pénzügyi támogatáson keresztül a humanitárius segítségnyújtásig, az ukrán hadsereg részére felszerelések és készletek finanszírozásán keresztül a katonai kiképzési misszióig (EUMAM Ukrajna).

Indokolás: az Orosz-Ukrán háború hatásaként a Stratégiai iránytű eszközrendszere kiteljesedett, továbbá az Európai Védelmi Alap és az Európai Békekeret jelentősége is megnövekedett, ezért indokolt az EU védelmi eszköztár leírásának kiegészítése.

6.2. A VÉDELMI ÉS BIZTONSÁGI IGAZGATÁS KÖZPONTI SZERVEI, INTÉZMÉNYEI ÉS FELADATAIK

A 97. oldalon alulról a 6. bekezdéstől kezdődően, a 98. oldal 2. bekezdéséig terjedő rész módosításra kerül, az az alábbiak szerint:

Országgyűlés: Az Országgyűlés feladata Magyarország biztonság- és védelempolitikai alapelveinek megállapítása, a végrehajtás főbb irányainak és feltételeinek meghatározása. **Ide tartozik természetesen a védelem és biztonság rendszerére vonatkozó jogalkotási és költségvetés-alkotási tevékenység is.**

Köztársasági elnök: a köztársasági elnök **irányítási szerepköre szűkült**, a honvédség főparancsnoka, kinevezi és előlépteti a tábornokokat. Az ország védelmével és biztonságával összefüggő bármely ügyben tájékoztatást kérhet a Kormánytól. Az Országgyűlés akadályoztatása esetén gyakorolja a hadiállapot vagy a szükségállapot kihirdetésének jogát.

Kormány: a Kormány a védelmi és biztonsági igazgatás központi, **legmeghatározóbb** eleme, irányítja annak szervezetrendszerét, meghatározza feladataikat. **A Kormány az összehangolt védelmi tevékenységre való felkészülés keretében** összehangolja a minisztériumok, a központi állam-igazgatási szervek, valamint a védelem és biztonság rendszerében közreműködő szervek védelmibiztonsági célú tevékenységét. Meghatározza

a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésével kapcsolatos követelményeket, és dönt a gazdaság mozgósításáról. Meghatározza a nemzeti ellenállóképesség fejlesztésének programját, és irányítja annak összehangolt végrehajtását. Gondoskodik a szövetségesi kötelezettségek és a nemzetközi együttműködés keretében vállalt feladatok összehangolt teljesítéséről, és az erre való felkészülésről. Dönt az összehangolt védelmi tevékenységről és az azzal összefüggő intézkedésekről.

Miniszter: a miniszter a Kormány által, a védelmi és biztonsági célú felkészülés és feladatellátás összehangolása keretében meghatározottak szerint, irányítja az ágazatban irányítása vagy felügyelete alá tartozó szervek és szakágazatok védelmi és biztonsági célú felkészítéssel és feladatellátással kapcsolatos tevékenységét, meghatározza **annak** szakmai követelményeit.

A védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve

A védelmi és biztonsági igazgatási rendszer legfelső szintjén a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve, a Védelmi Igazgatási Hivatal áll, tevékenységének centrumában a koordináció áll. A Hivatal koordinálja a védelmi és biztonsági tervezés feladatait, az összehangolt védelmi tevékenységre történő összkormányzati felkészülést, a nemzeti ellenálló képesség előmozdításával és fejlesztésével összefüggő feladatokat és a különleges jogrendi felkészülés ágazati feladatainak ellátását, valamint a Kormány válsághelyzeti és különleges jogrendi működéséhez szükséges speciális feltételek kialakítását. ~~A védelmi és biztonsági igazgatás központi szervei, intézményei között természetesen kiemelt szerepe van a Védelmi Igazgatási Hivatalnak.~~

~~A Védelmi Igazgatási Hivatal a Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter irányítása alá tartozó központi hivatal. Összehangolja a védelmi és biztonsági igazgatási feladatokat és azok ellátását, koordinálja a védelmi és biztonsági tervezés feladatait, koordinálja az összehangolt védelmi tevékenységre történő összkormányzati felkészülést, összehangolja a nemzeti ellenállóképesség előmozdításával és fejlesztésével összefüggő feladatok tervezését és ellátását, ellenőrzi a védelmi és biztonsági célú felkészülést, továbbá koordinálja a különleges jogrendi felkészülés ágazati feladatainak ellátását.~~

Indokolás: néhány megfogalmazás kiegészítése-pontosítása, valamint a Védelmi és Biztonsági Hivatal szerepének kiemelése.

6.5. A NEMZETGAZDASÁG VÉDELMI ÉS BIZTONSÁGI CÉLÚ FELKÉSZÍTÉSE ÉS MOZGÓSÍTÁSA

A 101. oldalon kezdődő 6.5. alfejezet új, 7. fejezetként átdolgozásra került az alábbiak szerint:

7. A NEMZETGAZDASÁG VÉDELMI ÉS BIZTONSÁGI CÉLÚ FELKÉSZÍTÉSE ÉS MOZGÓSÍTÁSA

A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítése és mozgósítása az ország biztonsága és stabilitása, különösen a lakosság ellátása, valamint az államműködés folytonossága érdekében megvalósuló tervezési, felkészülési, tartalékolási, igénybevételi, valamint irányítási és felügyeleti intézkedések és feladatok összessége.

A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésének fogalma alatt azt a tevékenységet értjük, amelynek során a védelmi és biztonsági igazgatás szervei felkészülnek, illetve felkészítik a gazdaságot az erőforrások védelmi és biztonsági célra történő összpontosítására, más szóval a gazdaság mozgósítására. **Békeidőszaki tervezési, beruházási, készletezési, tartalékolási, kapacitásfenntartási, adatgyűjtési és adatszolgáltatási feladatokat foglal magába.**

A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésével és mozgósításával összefüggő feladatok teljesítését a Kormány – a belgazdaságért felelős miniszter koordinációjával – irányítja.

7.1. A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítése

A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítése egyfajta békeidőszaki tervezési tevékenység, amelynek során az erre kijelölt szervek terveket és intézkedéseket készítenek elő annak érdekében, hogy jogszabályban meghatározott védelmi és biztonsági esemény bekövetkezésekor (lásd lejjebb), az adott esemény kezelését végző szervek részére, az ekkor megoldandó (a békeidőszaki alapfeladatokon felüli) feladataik elvégzéséhez, a békeszükséglethez vagy átlagos békefelhasználáshoz képest fellépő többleterőforrás-igény (szolgáltatások és anyagi eszközök) rendelkezésre álljanak.

A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésének szereplői

- a *tervező szervek*: a belgazdaságért felelős minisztérium (központi tervező szerv), az ágazati minisztérium és az ágazati miniszter irányítása vagy felügyelete alá tartozó központi kormányzati igazgatási szervek (ágazati tervező szervek), a területi védelmi bizottság és az ágazati tervező szerv területi szerve (területi tervező szerv), a helyi védelmi bizottság és a polgármester (helyi tervező szerv), valamint a meghatározott követelményeknek megfelelő gazdasági szereplők (szolgáltatók),
- a *felelős teljesítő szervek*: az ágazati ellátási felelősséggel miniszter, a területi védelmi bizottság, Központi Statisztikai Hivatal, valamint a védelmi és biztonsági feladat ellátásában részt vevő többi szervezet,
- a *követelménytámasztó szervek*: azok, akik a gazdaság mozgósítására vonatkozó igényeket és követelményeket meghatározzák. Ezek a kormányzati igazgatási szervek, az Országos Bírósági Hivatal, valamint a területi védelmi bizottságok.
- azok a szervek (igénybevevők), akiknek a működése érdekében a védelmi és biztonsági célú felkészülés folyik (ők is a követelménytámasztó szervek közé tartoznak, csak más szinten, ők határozzák meg, hogy a gazdaságmozgósítási időszakban mire van szükségük),
- azok a gazdasági szervezetek (szolgáltatók), akik a követelménytámasztó szervek által meghatározott követelményeknek megfelelő szolgáltatásokkal és anyagi javakkal rendelkeznek.

7.2. A gazdaság mozgósítására okot adó körülmények

A gazdaság mozgósítására a Kormány döntése alapján, az összehangolt védelmi tevékenység bevezetésére okot adó, alábbi védelmi és biztonsági esemény bekövetkezésekor (gazdaságmozgósítási helyzet) kerülhet sor:

- jogszabályban meghatározott ágazati üzemzavar, válsághelyzet vagy különleges jogrendnek nem minősülő veszélyhelyzet, illetve a lakosság ellátását, annak biztonságát vagy folytonosságát érintő súlyos esemény,
- katasztrófa vagy annak veszélye,
- az államhatár rendjét és annak megóvását érintő súlyos esemény,
- a törvényes rendet, a közrendet és közbiztonságot súlyosan fenyegető esemény,
- az államműködés folytonosságát sértő vagy veszélyeztető súlyos esemény,
- Magyarországot jelentősen érintő katonai fenyegetés,
- szövetségesi kötelezettség teljesítésére okot adó esemény, vagy
- terrortámadás bekövetkezése, illetve annak jelentős veszélye.

A gazdaság mozgósítására okot adó körülmények felsorolásából hiányzanak a különleges jogrendi időszakok (hadiállapot, szükségállapot, veszélyhelyzet), de azok bármelyikének bekövetkezése esetén természetesen megtörténik a gazdaság mozgósítása.

A gazdaságmozgósítás alapfeladata a szükséges feltételek biztosítása a gazdaságmozgósítási helyzet bekövetkezése esetén.

- a Magyar Honvédség, a polgári védelmi szervezet, a rendvédelmi szerv és a nemzetbiztonsági szolgálatok mozgósításához és azt követő működéséhez,
- a lakosság alapvető élelmiszerral, gyógyszerrel, ruházati, ipar- és közszükségleti cikkekkal, valamint alapvető köz- és egészségügyi szolgáltatásokkal történő ellátásához,
- az ország közigazgatási rendszerének zavartalan működéséhez, valamint
- a társadalom és a nemzetgazdaság működőképességének fenntartásához, szükség esetén e funkciók helyreállításához.

~~A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítése az állam és a gazdasági szereplők együttműködésével, a nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú mozgósítása (gazdaságmozgósítás) pedig az állam irányításával hivatott biztosítani a lehetséges válsághelyzetek megoldását.~~

7.3. A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésének tervezése

~~A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésének és mozgósításának irányait és összehangolt követelményeit a Védelemgazdasági Alapterv határozza meg, amelyet a belgazdaságért felelős miniszter a védelmi és biztonsági feladatok ellátásában részt vevő szervek közreműködésével és adatszolgáltatása alapján állít össze, és a Kormány hagy jóvá. A védelmi és biztonsági feladatok ellátásában részt vevő szervek a Védelemgazdasági Alapterv figyelembe vételével védelemgazdasági tervet készítenek.~~

~~A tervezés folyamata magában foglalja~~

- ~~• a tervező szerv hatáskörébe tartozó követelménytámasztó szervek (igénybevevők) gazdaságmozgósítási helyzetben szükséges többleterőforrás-igényének felmérését és összesítését,~~
- ~~• a gazdaságmozgósítási többleterőforrás-igény biztosításához szükséges ágazati és import igény, illetve az import kiváltása lehetőségének felmérését,~~
- ~~• a lakosság gazdaságmozgósítási helyzetben való ellátása szükségletének tervezését,~~
- ~~• a gazdaságfelkészítés költségvetési tervezését, a gazdaságmozgósítási helyzetben felmerülő igény kielégítéséhez a pénzügyi fedezet/ költségvetési átcsoportosítás tervezését,~~
- ~~• a gazdaságbiztonsági tartalék összetételének, forrásának és minőségmegóvó cseréjének tervezését, valamint a statisztikai tényadatok gyűjtését a nemzetgazdaság békeidőszaki folyamatairól.~~

~~A követelménytámasztó szerv meghatározza a teljesítendő követelményeket, és kijelöli a felelős teljesítő szervezet. A felelős teljesítő szerv (megrendelő) a tervezés folyamatában megkeresi a követelménytámasztó szerv által meghatározott követelmények szerinti termék előállítására, szolgáltatás nyújtására alkalmas gazdasági szereplőt, és ha szükségesnek látja, a kapacitás lekötése érdekében annak gazdaságmozgósítási helyzetben történő előállítására, átadására, szolgáltatására előszerződést köt. A szolgáltató a feladatának végrehajtásához szükséges erőforrásigény kielégítésére védelemgazdasági tervet készít.~~

7.4. A nemzetgazdaság mozgósítása

~~A Kormány hadiállapot vagy szükségállapot kihirdetésének kezdeményezését követően, valamint különleges jogrendben, vagy összehangolt védelmi tevékenység elrendelése esetén dönt a gazdaság mozgósításáról (gazdaságmozgósítási helyzet).~~

~~Gazdaságmozgósítás elrendelését követően a felelős teljesítő szerv – mint megrendelő – elkészíti a szolgáltatóval a végleges igényspecifikációt, és megkötí a gazdaságmozgósítási feladat teljesítésére a gazdaságmozgósítási szerződést. A gazdaságmozgósítás alapfeladata a vagyoni szolgáltatások biztosítása~~

- ~~• a lakosság ellátásának fenntartásához,~~
- ~~• a védelmi és biztonsági intézkedésekhez szükséges, más úton nem biztosítható ingó és ingatlan javak rendelkezésre állásához,~~
- ~~• a gazdaság működőképességének fenntartásához, valamint~~
- ~~• a védelmi és biztonsági események gazdasági hatásainak mérsékléséhez és a károk enyhítéséhez.~~

~~A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésével és mozgósításával összefüggő feladatok teljesítését jogszabályban meghatározott védelmi és biztonsági érdekű adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésére alapozva a Kormány a gazdaságfejlesztési miniszter koordinációjával irányítja.~~

~~A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésének és mozgósításának irányait és összehangolt követelményeit a Védelemgazdasági Alapterv határozza meg, amelyet a gazdaságfejlesztési miniszter a védelmi és biztonsági feladatok ellátásában részt~~

vevő-szervek közreműködésével és adatszolgáltatása alapján állít össze, és a Kormány hagyja jóvá. A védelmi és biztonsági feladatok ellátásában részt vevő szervek a Védelemgazdasági Aplanterv figyelembe vételével védelemgazdasági tervet készítenek.

A szolgáltató pedig az általa elkészített védelemgazdasági terv, valamint a gazdaságmozgósítási szerződés szerint látja el feladatát.

A Kormány összehangolt védelmi tevékenység elrendelését követően rendeletével gazdálkodó szervezetet állami felügyelet alá vonhat, köztulajdonban álló gazdasági társaság számára a tevékenységi körébe tartozó szolgáltatások nyújtására szerződéskötési kötelezettséget írhat elő, valamint A Kormány a gazdaságmozgósítási követelmények meghatározására jogosult szervezetet, az úgy nevezett követelménytámasztó szervezetet (a Kormány, a miniszterek, az MNB, az OBH elnöke és a területi védelmi bizottságok elnökei) rendeletben határozza meg. A felelős teljesítő szervezetet, vagyis a megrendelőket a követelménytámasztó szervek jelölik ki. A megrendelő a követelménytámasztó szerv által meghatározott követelményeknek megfelelő szolgáltatóval gazdaságmozgósítási szerződést köt.

Az összehangolt védelmi tevékenység elrendelését követően a Kormány rendeletével dönthet a köztulajdonban álló gazdasági társaságok tulajdonában álló ingó és ingatlan vagyontárgyak ideiglenes igénybevételéről.

Igénybe vevő szervként a Kormány rendeletében azon szerv jelölhető ki, amely a válsághelyzet kezeléséhez szükséges intézkedést saját erőforrásai terhére csak aránytalanul nagy ráfordítással vagy késedelmesen tudná végrehajtani.

Az ideiglenes igénybevétel az összehangolt védelmi tevékenység idejére, de legfeljebb három hónap időtartamra rendelhető el. A nyújtott szolgáltatás teljesítésével összefüggésben felmerült vagyoni hátrányért a gazdasági társaságot kártalanítás illeti meg.

Hadiállapot vagy szükségállapot kihirdetésének kezdeményezését követően, valamint különleges jogrendben a Kormány rendeletével dönthet a gazdaság mozgósításának elrendeléséről és az ezzel összefüggő feladatokról. A Kormány rendeletével gazdálkodó szervezetet állami felügyelet alá vonhat, köztulajdonban álló gazdasági társaság számára a tevékenységi körébe tartozó szolgáltatások nyújtására szerződéskötési kötelezettséget írhat elő.

7.5. Védelmi és biztonsági célú tartalékolás

A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú felkészítésének részeként állami célú tartalékok képezhetők, valamint a nemzetgazdaság szereplői számára tartalékolási kötelezettség írható elő.

Azon termékek vonatkozásában, amelyek esetében szükség van termelőkapacitások előkészítésére és készenlétkben tartására, a kormány döntésének megfelelően, az illetékes minisztérium, a költségvetési keret terhére, kapacitásfenntartási rendelkezésre állási szerződést köt, ez az úgynevezett *rögzített ipari kapacitás*.

A gazdaságmozgósítási igények biztonságos kielégítése érdekében meghatározott termékekből a Kormány állami célú tartalékokat képez, illetve gazdasági szervezetek számára tartalékolási kötelezettséget ír elő.

A nemzetgazdaság védelmi és biztonsági célú állami tartalékát különösen a következő termékek, eszközök alkotják

- ipari alapanyagok, késztermékek,
- haditechnikai, hadfelszerelési és kettős rendeltetésű eszközök,
- közlekedési eszközök,
- elektronikus hírközlési és informatikai eszközök,
- mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek, ideértve a lakosság ivóvízellátásához szükséges eszközöket és készleteket is,
- egészségügyi és gyógyszeripari termékek, gyógyászati eszközök,
- energetikai eszközök és készletek,
- elektronikus hírközlő hálózati kapacitások,
- vízügyi és árvízvédelmi termékek,
- pénzeszközök, valamint
- fentiekén kívüli létfontosságú rendszerlemek által nyújtott, a társadalom alapvető szükségleteit kielégítő szolgáltatások.

Az állami célú tartalékok tekintetében a korlátozott felhasználhatóságú készleteket az elavulást, illetve a felhasználhatósági időtartam lejáratát megelőzően – a Kormány rendeletében meghatározottak szerint – más állami célra kell felhasználni a tartalékkészletek egyidejű pótlása mellett.

A gazdasági szereplők számára előírt tartalékolási kötelezettség teljesítéséhez az állam elsősorban pénzbeli támogatást biztosít.

Nem követelhető meg az előírt tartalékolási kötelezettség teljesítése abban az esetben, ha a teljesítés a kötelezett számára aránytalan terhet jelentene, vagy veszélyeztetné a saját fenntartható működéséhez fűződő jogos érdekét.

A tartalékolási kötelezettség olyan termékkörre terjedhet ki, amely sajátos jellege miatt állami tartalékolás vagy gazdasági és anyagi szolgáltatás keretében nem vagy csak aránytalanul nagy ráfordítással biztosítható.

Indokolás: jogszabályi változás (79/2023. (III. 13.) Korm. rendelet.

7. FEJEZET: A NEMZETI ELLENÁLLÓKÉPESSÉG

A 103. oldalon kezdődő 7. fejezet új, 8. fejezetként átdolgozásra került az alábbiak szerint:

8. FEJEZET: A NEMZETI ELLENÁLLÓKÉPESSÉG

Az új típusú fenyegetések rendkívül széles skálán mozognak, és nem szüntethetők meg teljes egészükben, hiszen lehetetlen minden fenyegetésre felkészülni, és bekövetkezésük esetén azokat hatástalanítani. A posztmodern társadalmak fokozottan sebezhetőek a hibrid jellegű támadásokkal szemben, a modern technológia pedig lehetővé teszi a támadó fél akcióinak az eddiginél nagyságrendileg hatékonyabb szinkronizációját. Váratlan, negatív hatású, addig nem tapasztalt események, válsághelyzetek és fenyegetések bármikor bekövetkezhetnek, ezért is szükséges növelni az ellenálló képességet annak érdekében, hogy az ország képessé váljon bármilyen fenyegetés negatív hatásainak csökkentésére, és arra, hogy gyorsan felépüljön egy-egy krízisből.

Egy ország ellenálló képessége számos pilléren nyugszik, ezek mindegyike egyfajta támaszként szolgál baj esetén, ötvözésük pedig lehetővé teszi, hogy az ország egésze képes legyen az adott válsághelyzet leküzdésére. Az ellenálló képességnek az ország valamennyi alrendszerére ki kell terjednie, ami egyfajta holisztikus szemléletet követel.

Az ellenálló képesség (reziliencia) a Krím-félsziget 2014-es orosz megszállása kapcsán, a hibrid hadviseléshez kötődő fogalomként került be a köztudatba, és kijelenthető, hogy mára a biztonságpolitikai gondolkodás egyik alaptézisévé vált.

Az ellenálló képesség a NATO felfogásában egészen 2022 februárjáig, az orosz-ukrán háború kitöréséig, döntően a hibrid fenyegetésekhez volt köthető. Az orosz agresszió viszont igazolta, hogy az ellenálló képesség ugyanolyan hatékony ellenszere lehet a hagyományos fegyveres támadásnak is, mint a hibrid jellegű fenyegetéseknek.

Magyarországon a nemzeti ellenállóképesség megjelent a Nemzeti Biztonsági Stratégiában, majd a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvényben.

~~A nemzeti ellenállóképesség meghatározását a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 5. § 7. pontja szerint: „Nemzeti ellenállóképesség: [...] a nemzetet alkotó lakosság, gazdaság és állam képessége arra, hogy külső vagy belső, a közrendet és közbiztonságot, valamint az állam honvédelmi és nemzetbiztonsági érdekeit, továbbá stabilitását sértő vagy veszélyeztető törekvések, támadások, természeti vagy ipari katasztrófák, járványok hatékony előrejelzését, megelőzését, a kockázatok lehető legkisebbre csökkentését, illetve bekövetkezésük esetén azok kezelését és azt követően a mielőbbi és hatékony helyreállítást a polgári és katonai felkészültségen keresztül – a biztonságtudatosság fejlesztésével, a felkészültség fokozásával és a szükséges védelmi intézkedések foganatba vételével – megfelelően biztosítsa”~~

A nemzeti ellenállóképesség a fenti megfogalmazásból is láthatóan a lakosság, a gazdaság és az államszervezet képessége arra, hogy a közrendet és a közbiztonságot, a

honvédelmi és nemzetbiztonsági érdekeinket sértő vagy veszélyeztető törekvések, támadások, katasztrófák, járványok előjelzését, megelőzését, bekövetkezésük esetén pedig azok kezelését, a biztonságtudatosság fejlesztésével, a felkészültség fokozásával és a szükséges védelmi intézkedésekkel megoldja.

A törvény szerint a nemzeti ellenállóképesség területei:

- az állami működés, a kormányzás és az alapvető fontosságú kormányzati szolgáltatások folytonosságának biztosítása,
- rugalmas, és a kihívásokhoz alkalmazkodó energetikai rendszer kialakítása,
- az ellenőrizetlen, tömeges személymozgások hatékony kezelésére való képesség,
- a társadalom alapvető szükségletei ellátásában nélkülözhetetlen létfontosságú rendszerek üzemfolytonos működésének biztosítása,
- a tömeges mértékű személyi sérüléssel fenyegető események kezelésére való képesség,
- a rugalmas és a kihívásokhoz alkalmazkodó infokommunikációs, illetve közlekedési rendszer működtetése,
- a védelmi és biztonsági feladatokban részt vevő szervek magas fokú szakmai felkészültsége, elhivatottsága.

A nemzeti ellenállóképesség feladatainak ellátása a Kormány kötelezettsége, amelynek összehangolását a védelmi és biztonsági igazgatás központi szerve, a Védelmi Igazgatási Hivatal látja el.

A nemzeti ellenálló képesség fejlesztésével összefüggő állami és nem állami kérdések megvitatása, valamint az ezekkel összefüggő javaslatok megfogalmazása érdekében – a miniszterelnök vezetésével – Nemzeti Védelmi és Biztonsági Fórum működik, amelynek szervezéséért a Védelmi Igazgatási Hivatal felelős.

Indokolás: a téma egyre nagyobb jelentőséget kap az Orosz-Ukrán háború kapcsán is, ezért indokolt a fejezet kibővítése.

8. FEJEZET: AZ ÖSSZEHANGOLT VÉDELMI TEVÉKENYSÉG

A 104. oldalon kezdődő 8. fejezet új, 9. fejezetként átdolgozásra került az alábbiak szerint:

9. FEJEZET: AZ ÖSSZEHANGOLT VÉDELMI TEVÉKENYSÉG

A Kormány súlyos vagy elhúzódó védelmi és biztonsági esemény esetén rendeletben dönthet az összehangolt védelmi tevékenység elrendeléséről, ha annak kezelése több védelmi és biztonsági szervezet, illetve közigazgatási szerv hatáskörét együttesen érinti, valamint az összehangolt védelmi tevékenység esetére meghatározott vagy a NATO Válságreakálási Rendszerében meghatározott intézkedések alkalmazását teszi szükségessé.

Az *összehangolt védelmi tevékenység* elrendeléséről, annak okairól és a tervezett főbb intézkedésekről a Kormány tájékoztatja a köztársasági elnököt és az Országgyűlés illetékes bizottságát.

Az összehangolt védelmi tevékenységgel kapcsolatos döntés-előkészítést, a kormányzati kommunikációs feladatokat, a műveletek irányítását, valamint a Kormány által bevezetett intézkedések végrehajtását a Kormány kijelölt tagja vagy a Kormány erre ügydöntő jogkörrel rendelkező szerve – a Védelmi Igazgatási Hivatal együttműködésével – hangolja össze.

Az összehangolt védelmi tevékenység irányítására kijelölt személy vagy szerv javaslatot tehet a Kormánynak, illetve a Kormány feladat- és hatáskörrel rendelkező tagjának

- az összehangolt védelmi tevékenységgel összefüggő intézkedések elrendelésére,
- a NATO Válságreakálási Rendszerébe tartozó intézkedések bevezetésére,
- a törvényben meghatározott válsághelyzeti intézkedés elrendelésére, valamint
- az összehangolt védelmi tevékenységhez szükséges további védelmi és biztonsági erők bevonására.

Az összehangolt védelmi tevékenység irányítására kijelölt személy vagy szerv köteles a Kormánynak azonnal jelenteni, ha úgy értékeli, hogy a körülmények hatékony kezeléséhez különleges jogrend kihirdetése lenne indokolt.

A Kormány rendeletben az összehangolt védelmi tevékenység elrendelése esetén elrendelheti egyes útvonalakon a közlekedés időszakos korlátozását, az államhatár rendjének fokozott ellenőrzését, az ott történő átlépés fokozott ellenőrzését, illetve időszakos korlátozását, az ország egyes területeit érintő személyforgalom és szállítási tevékenység, valamint egyes intézmények, létesítmények, rendezvények látogatásának és szervezésének korlátozását, kijelölt közterületek és intézmények biztonságának fokozását szolgáló megközelítés-korlátozási, ellenőrzési és védelmi rendszabályok alkalmazását.

A Kormány rendeletével, az összehangolt védelmi tevékenységet megalapozó esemény kezelésével, felszámolásával, továbbá káros hatásainak megelőzésével, illetve elhárításával közvetlenül összefüggő egyéb intézkedéseket vezethet be.

A Kormány elrendelheti a Honvédség közreműködését a kapcsolódó rendőrségi feladatok ellátásában, törvényben meghatározott részletes szabályok szerint.

A Kormány a fenti intézkedéseket a körülményekhez igazodva, az ország meghatározott földrajzi területére, meghatározott időre, de legfeljebb három hónapra vezetheti be. A bevezetett intézkedések hatályát a Kormány szükség szerint, három hónappal meghosszabbíthatja, egyúttal tájékoztatva annak okairól a köztársasági elnököt és az Országgyűlés illetékes bizottságát.

Garanciális elem, hogy a Kormány intézkedései célhoz kötöttek, alapjogot nem korlátozhatnak és csak az eredményes fellépéshez elengedhetetlen mértékben alkalmazhatók.

Indokolás: a téma egyre nagyobb jelentőséget kap az Orosz-Ukrán háború kapcsán is, ezért indokolt a fejezet kibővítése.